

Kolom 2017

Inzending door Marcel Blom
voor een kunstwerk op de
bekisting van de lift bij De
Oversteek te Nijmegen

korte versie van
het voorstel

Kolom2017

Inzending door Marcel Blom
voor een kunstwerk op de
bekisting van de lift bij De
Oversteek te Nijmegen

korte versie van het voorstel

Inhoud

1	Voorwoord en motivatie	3
2	Situatieschets	4
3	Mijn uitgangspunten voor het ontwerp	5
4	Mijn ontwerp: Kolom2017	6
5	CV / portfolio Marcel Blom	12

In een uitgebreide versie van mijn voorstel staan ook de hoofdstukken:

- Vraagstelling en opdracht
- Stappenplan en tijdschema
- Begroting

In deze korte versie zijn die weggelaten.

MARCEL BLOM
beeldend kunstenaar

info@marcelblom.nl
www.marcelblom.nl

Facebook: www.facebook.com/marcelblomkunst/
LinkedIn: www.linkedin.com/in/marcelblom1972
Twitteradres: [@marcelblomkunst](https://twitter.com/marcelblomkunst)

Voorwoord en motivatie

Toen ik in maart weer eens mijn 'rondje bruggen' ging wandelen, zag ik dat de lift bij De Oversteek was dichtgetimmerd. 'Dit is een gaaf object om een kunstwerk van te maken', was mijn eerste gedachte daarbij. Ik was dan ook blij verrast toen ik op Facebook de oproep voor kunstenaars voorbij zag komen. Verschillende mensen stuurden de oproep aan mij door of wezen me op het artikel in *De Brug*. Ik was toen inmiddels al lang begonnen met een ontwerp.

De omgeving van de lift en De Oversteek is voor mij een speciale plek. Ik woon in dit deel van Nijmegen. En vier jaar lang had ik mijn atelier in het oude kantoorpand van Latenstein, midden in het Waalfrontgebied. Waar dat pand stond ligt nu een grote berg zand te wachten op verdere ontwikkeling van het gebied. Ik heb vanuit het raam van mijn atelier destijds de bouw van De Oversteek van het begin tot het eind helemaal kunnen volgen. In het midden van mijn uitzicht werd de glazen lift gerealiseerd...

In deze kunstopdracht komt alles samen wat ik belangrijk vind als omgevingskunstenaar en hoe ik werk. Ik wil betekenis geven aan plekken, de leefomgeving verbeteren, de historie van de plek zichtbaar maken - en dat alles ook nog eens in mijn eigen mooie stad, Nijmegen.

Marcel Blom

Nijmegen,
mei 2017

Situatieschets

Zichtbaarheid van de lift

De lift van de Oversteek – en nu dus zijn bekisting – ligt in een nog relatief open gebied. Komend vanuit het centrum van Nijmegen en het Honigcomplex valt de lift erg op, zeker voor fietsers en voetgangers. Ook nu de lift niet meer als lift kan worden gebruikt, fungeert deze nog steeds als markering voor de toegang tot de brug. Dat komt door zijn grote omvang (hoogte 15 meter), en ook omdat het rechtopstaande object contrasteert met de organische, ronde vormen van de aanbruggen van De Oversteek. De lift torent boven die aanbruggen uit.

Ook vanaf de overkant van de rivier de Waal – vanaf het westelijke deel van het stadseiland – is de lift goed zichtbaar.

Komend vanaf de westelijke richting, vanaf de Vasim/Waalhalla, valt de lift minder op omdat deze aan de andere zijde van het viaduct staat.

Een belangrijke plek om rekening mee te houden bij het ontwerp voor het kunstwerk, is de situatie vanaf de brug zelf. De lift (en dus zijn bekisting) steekt een stuk boven de toerit tot de brug De Oversteek uit: automobilisten, fietsers en wandelaars op de brug beleven de lift – en straks het te realiseren kunstwerk – dus ook vanaf die plek. Het object is vanaf die plek een beeldbepalend element waarachter een panoramisch beeld op de stad Nijmegen kan worden beleefd.

Gebruikers van de plek

Op dit moment bestaat een groot aandeel van de gebruikers van de plek waar de lift staat uit wandelaars en fietsers. Veel wandelaars, sporters en fietsers verschaffen zich op deze plek toegang tot de brug. Bij gebrek aan een lift gaan ze met de bordestrappen.

Verder zijn er passanten zoals de bezoekers aan Waalhalla (vooral jongeren en kinderen met hun ouders) en de gebruikers en bezoekers aan de Vasim en de NYMA-gebouwen. Ook mensen die op een van de bedrijven op het bedrijventerrein Noordkanaalhaven moeten zijn, komen langs de plek.

De ontwikkeling van het gebied

In de loop der jaren zal het hier veel drukker en levendiger worden. Er worden veel nieuwe woningen gebouwd, en het NYMA-terrein wordt tot cultureel kwartier ontwikkeld. Het kantoorpand direct naast de brug, waar tot voor kort De Gelderlander tijdelijk kantoor hield, wordt in 2017 gesloopt. Het gebied wordt dan voor even wat leger, maar de lege plekken zullen snel plaatsmaken voor woningbouw. De bouwstijl en verkaveling daarvan zullen weinig afwijken van de nieuwe woningen die onlangs werden en zullen worden gebouwd in de wijk Koningsdaal.

Zodra de Laan van Oost-Indië aangesloten is op de Weurtseweg zal er ook wat meer (doorgaand) verkeer in de buurt komen.

Mijn uitgangspunten voor het ontwerp

De uitgangspunten voor het ontwerp van het kunstwerk zijn deels bepaald in de opdrachtformulering. Ik heb daar voor mezelf een aantal uitgangspunten aan toegevoegd:

a. Het kunstwerk is meer dan een beschildering op een bekisting

Het object is nu moeilijk te definiëren. Het is nu geen lift meer, dus de term 'lift' klopt niet. Het woord bekisting is het meest van toepassing. Mijn ambitie om het object zodanig te veranderen, dat het niet wordt ervaren als een beschilderde bekisting.

b. Geen 'graffiti-achtig' ontwerp

Als oplossing voor het tegengaan van graffiti wordt soms gekozen voor een schildering die heel erg lijkt op graffiti. Dat soort 'graffiti in opdracht' draagt wat mij betreft niet bij aan het tegengaan van verrommeling. Hoe gaaf het fenomeen graffiti ook kan zijn, zeker door het pop-up karakter ervan, zal dat bij de lift zorgen voor een rommelige situatie.

c. Figuratieve en verhalende elementen

Mijn kunst heeft veel figuratieve en verhalende elementen in zich. Die zullen terugkomen in het ontwerp voor de liftbekisting. Het wordt geen abstract werk. Het ontwerp roept direct herkenbaarheid op.

d. Balans tussen monumentale hoofdozet en detaillering in de onderdelen

Het werk is interessant bij een blik 'in één oogopslag', en daagt tegelijk uit om het langer te bekijken voor wie daarvoor in de gelegenheid is. Mensen die zich aan de voet van het object bevinden worden uitgedaagd er omheen te lopen om het geheel te bekijken. Ze zullen steeds nieuwe figuren erin zien.

e. Wel vrolijk en positief maar niet te veelkleurig

De positieve, inspirerende bijdrage die wordt gevraagd zal worden verkregen door de voorstelling op de bekisting, en het kleurgebruik. Ik wil geen bonte verzameling aan kleuren gebruiken, maar het aantal kleuren beperken. Die kleuren moeten passen bij de architectuur van de brug. Door te kiezen voor eenheid van kleur wordt de sculptuur meer als 'één geheel' ervaren.

f. Aansluiting bij mijn eigen artistieke visie en beeldtaal

Het centrale thema in mijn kunst is de gebouwde omgeving, architectuur. De dynamiek en ontwikkeling van het gebied en ook het verleden sluiten daar nauw bij aan.

Mijn ontwerp: Kolom2017

Omschrijving

Het kunstwerk dat ik wil maken heet *Kolom2017*.

De bekisting van de lift wordt zodanig aangepast dat een nieuw beeld ontstaat, een monumentale sculptuur. De basisvorm blijft uiteraard behouden, maar door er reliëf op aan te brengen, door de voet wat te verbreden en door figuren aan de bovenkant te bevestigen wordt het object een sculptuur met betekenis.

Het kunstwerk zal associaties oproepen met een klassieke zuil. Dat komt door de vorm, en ook door diverse figuren die verwijzen naar het verleden, zoals het Romeinse verleden van Nijmegen-West. Tegelijkertijd is het een eigentijds kunstwerk: de beeldtaal zal strak en grafisch zijn, terwijl ook de voorstelling voor een deel uit hedendaagse elementen bestaat. Door het aanbrengen van raampartijen en andere architectonische figuren zal het object vanaf enkele zijden ook met een gebouw worden geassocieerd.

Kolom2017 is een tijdelijk kunstwerk, maar door zijn voorstelling, kleur en vorm krijgt het een zekere eeuwigheidswaarde. En dat is precies wat deze plek toekomt.

De voorstelling

Elk van de vier zijden van het kunstwerk is als een zelfstandig beeld te ervaren. Doordat de voorstelling op elk van de hoeken doorloopt, zal de toeschouwer het beleven als acht verschillende beelden. Het werk daagt uit om er omheen te lopen.

In mijn ontwerp heb ik gekozen voor een grote diversiteit aan thema's en elementen, die behoren bij het gebied nu, in het verleden en in de toekomst. De elementen zijn figuratief van aard: het zal voor veel mensen meteen duidelijk zijn waarnaar ze verwijzen.

Hieronder zal ik de verschillende elementen bespreken.

Van de zijde van de Winselingseweg gezien. (Voor de opdracht gemaakte maquette, gemonteerd in foto).

Het water aan de onderzijde van het kunstwerk verwijst uiteraard naar de Waal. Door de verschillende lagen met golvend water dakpansgewijs over elkaar heen aan te brengen, zal het object aan de onderzijde uitkragen, waardoor de vorm van het object als geheel spannender wordt, de zuil een voet krijgt, en er ook diepte ontstaat. Het golvende water wordt rondom het kunstwerk aangebracht.

De twee boten symboliseren de heldhaftige oversteek van de Waal in 1944 door Amerikaanse soldaten. Aan hun helmen en roeispanten zullen ze als zodanig herkenbaar zijn.

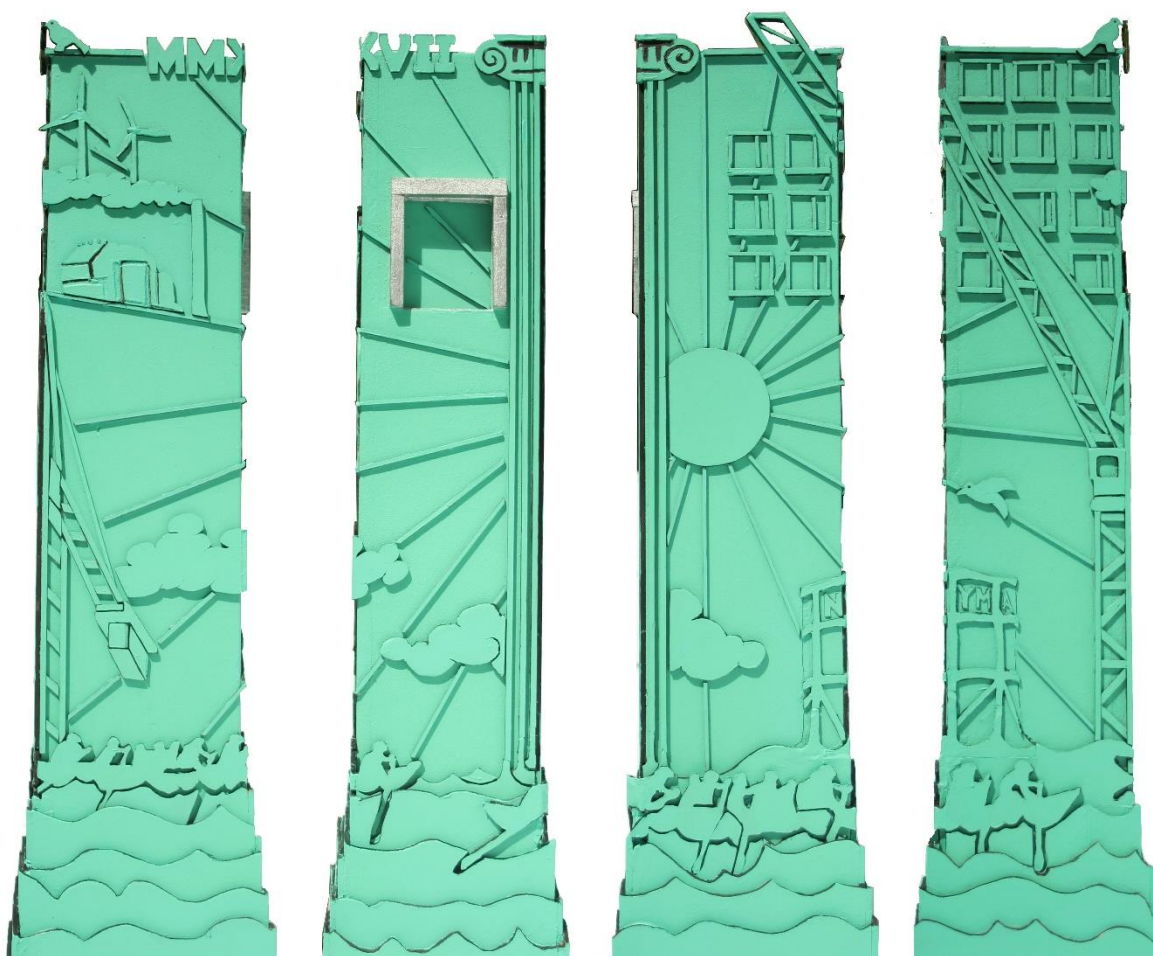
De stralende zon en wolkjes maakt het werk als geheel vrolijk, ook bij slecht weer. De zonnestralen worden voortgezet op alle vier de zijden van het object. De wolken hebben ronde, vriendelijke - bijna cartooneske - vormen.

De hijskraan staat symbool voor de dynamische ontwikkelingen in het Waalfrontgebied. De kraan bestrijkt bijna de volledige hoogte van het kunstwerk, en steekt daar zelfs bovenuit. De kraan accentueert de hoek tussen de twee zijden 'Waalzijde' en 'Stadszijde'.

De raampartijen op twee zijden van het kunstwerk verwijzen naar de woningbouwontwikkelingen in het gebied. Door de plek waarop ze worden aangebracht, zeker in combinatie met de suggestie van een 'dakrand', zal het kunstwerk ook als een flatgebouw worden ervaren.

Ramen en flatgebouwen zijn veelvuldig terugkerende elementen in mijn kunstwerken, waardoor *Kolom2017* ook 'een echte Blom' wordt.

De monumentale NYMA-watertoren is een beeldbepalend element in het gebied achter de brug de Oversteek. De toren is vooral vanaf de brug goed te zien. De watertoren krijgt een plekje op het kunstwerk, zodat het NYMA-terrein alvast wordt aangekondigd voor wie vanuit de stad richting brug gaat. En

De 4 zijden van het kunstwerk vlnr: Waalzijde (Noord), Brugzijde (West), Winselingsewegzijde (Zuid) en Stadszijde (Oost)

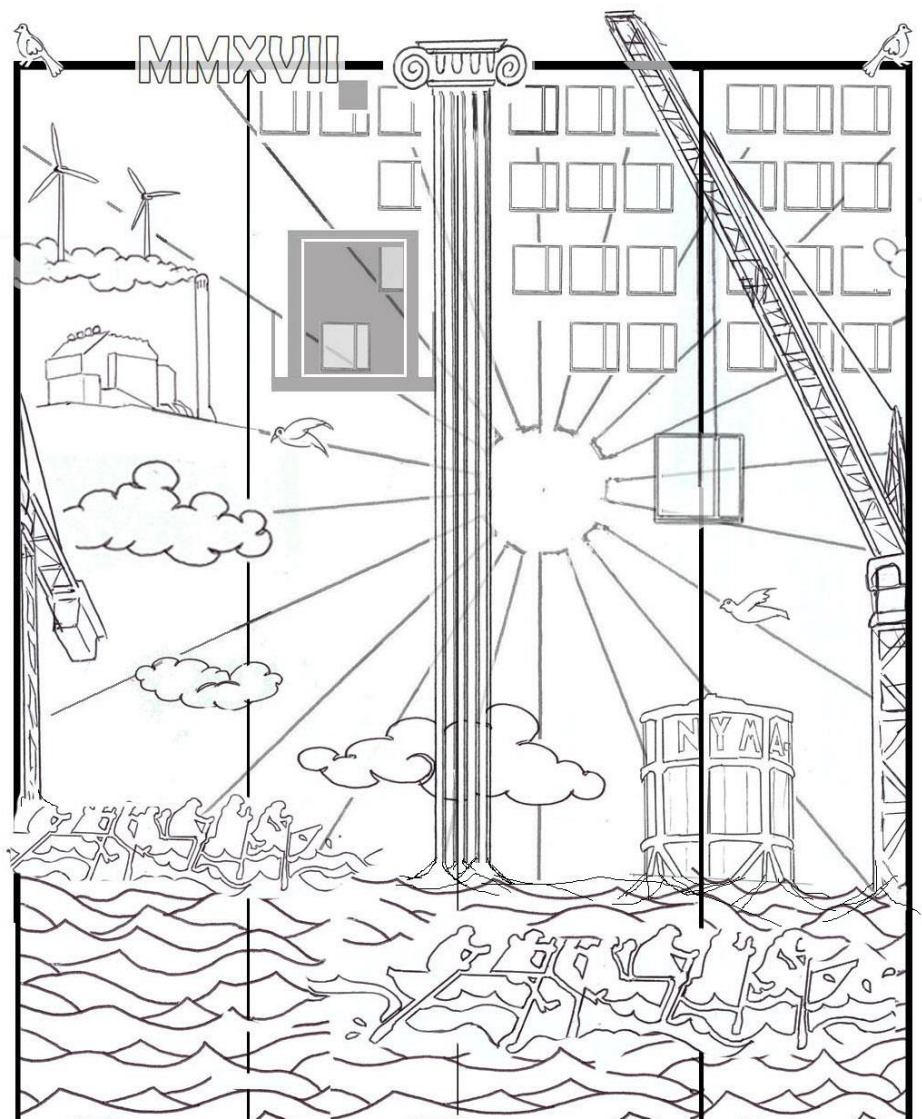
natuurlijk omdat dat terrein wordt ontwikkeld tot een cultureel kwartier. De watertoren rijst op uit het water van de Waal.

De Romeinse zuil accentueert de hoek tussen de 'Winselingseweg-zijde' en de 'liftzijde'. Het Romeinse verleden van Nijmegen speelt zich voor een belangrijk deel in Nijmegen-West af. Daar lag de stad Ulpia Noviomagum, ook op de plek waar het kunstwerk komt. Logisch om in het kunstwerk te verwijzen naar 2000 jaar geleden. Net als bij de watertoren gaan de golven over in de zuil.

Ook de cijfers MMXVII zijn Romeins. Het is het jaartal 2017. Wie vanaf De Oversteek Nijmegen binnenkomt, zal de cijfers goed kunnen zien en – in combinatie met de klassieke zuil – een directe link naar het Romeinse verleden van de stad voorgeschoteld krijgen. Het jaartal zit ook in de titel van kunstwerk: *Kolom2017*.

In het verlengde van één van de zonnestrallen komt een figuur die energieproductie voorstelt. We zien de Centrale Gelderland, nog met de in werkelijk inmiddels nooit meer zichtbare rookpluim. Die pluim was wel een karakteristiek element voor dit deel van Nijmegen. Uit de rookpluim rijzen twee windmolens op, die de transitie naar duurzame energie symboliseren. Dat past natuurlijk mooi bij de ambitie van Nijmegen om *European Green Capital 2018* te worden.

Twee verliefde vogeltjes op een van de bovenhoeken dienen als vrolijk accent. Ze verwijzen naar de knusheid en warmte die de stad Nijmegen kenmerken.

Mijn ontwerp als lijntekening. Dit is niet helemaal het definitief ontwerp.

Ook voor de maquette, die hier in diverse fotomontages te zien is, geldt dat bij realisatie op onderdelen kan worden afgeweken van het ontwerp.

Het materiaalgebruik

Als materiaal wil ik houten platen, balkjes en latten gebruiken. Het geheel wordt beschilderd met een grondverf en twee eindlagen.

Vanwege de tijdelijkheid van het kunstwerk is underlayment – het materiaal waaruit ook de bekisting bestaat – het meest geschikt. De houten panelen en balkjes worden aan de bekisting geschroefd met roestvrijstalen schroeven. Waar nodig wordt ook (weersbestendige) houtlijm gebruikt.

Ik heb een stappenplan gemaakt hoe het kunstwerk gerealiseerd kan worden.

De kleur

Zoals ik bij mijn uitgangspunten aangaf, kies ik voor hoofdzakelijk één kleur. Daardoor wordt de sculptuur meer als 'één geheel' ervaren.

De basiskleur die ik wil gebruiken is groenblauw, in een matte uitstraling.

Deze kleur is een frisse kleur, die goed past bij de strakke architectuur van de brug en de kleuren daarvan (lichtgrijs beton, roodbruine bakstenen, aluminium en lichtgrijs staal). Het is tegelijkertijd een oude, klassieke kleur én een eigentijdse kleur.

Oude standbeelden en koperen daken of koepels van monumentale gebouwen hebben soms deze kleur. Het is de kleur van geoxideerd koper. Vanaf de brug zijn zowel het bovenste deel van het kunstwerk als de koperen koepel van het oude PGEM-gebouw te zien. Ze zullen mooi naar elkaar verwijzen.

Tegelijk is de gebruikte kleur een aansprekende 'modekleur', die waarschijnlijk ook veel terugkomt in de interieurs in de nieuwe woningen in het Waalfront.

De randen van alle houten elementen die op de bekisting worden aangebracht, worden zwart (of heel donkerbruin) geverfd. Door hun reliëfwerking zullen deze elementen schaduw geven, maar een donkere kleur zal het effect versterken. Van een afstand wordt de voorstelling als een lijntekening ervaren.

Het kunstwerk in zijn omgeving

Hierboven zijn bij de situatieschets, de uitgangspunten en de omschrijving van het kunstwerk al diverse dingen gezegd over het kunstwerk in zijn omgeving. De fotomontages hieronder geven een completer beeld.

Vanaf het voet- en fietspad op de brug is het bovenste deel van het kunstwerk een beeldbepalend element.

Als je vanuit de stad of het Honigcomplex richting de brug gaat is het kunstwerk nadrukkelijk aanwezig.

Vanaf het open terrein aan de Waalzijde ziet het kunstwerk er zo uit.

CV / portfolio Marcel Blom

Mijn werk vertelt over de gebouwde omgeving. Ik help de verhalen achter straten, gebouwen en plekken zichtbaar te maken door er een poëtische laag aan toe te voegen. Met mijn werk wil ik mensen uitdagen er ook hun eigen verhaal bij te bedenken. Ik gebruik een breed scala aan uitingsvormen, zoals sculpturen, installaties, maquettes, schilderijen, teksten, tekeningen, schetsen en foto's.

In 2009 heb ik mijn studie Vrije Kunst aan de ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten in Arnhem afgerond. Tijdens de studie heb ik mijn fascinatie voor de gebouwde omgeving vertaald naar de kunst. Eerder studeerde ik planologie in Nijmegen, en was ik werkzaam in de ruimtelijke ordening. Ik ben geboren in 1972, in Etten-Leur. Ik woon sinds 1990 in Nijmegen, en sinds elf jaar in het Waalfrontgebied (bij de Waalhaven), samen met mijn vrouw en twee dochters.

Voor een uitgebreid CV verwijs ik graag naar mijn website: [CV op mijn website](#). Daar kun je ook nader kennismaken met mijn kunst: [Galerie op mijn website](#).

Hier laat ik nu wat (ruimtelijk) werk zien.

werk op locatie

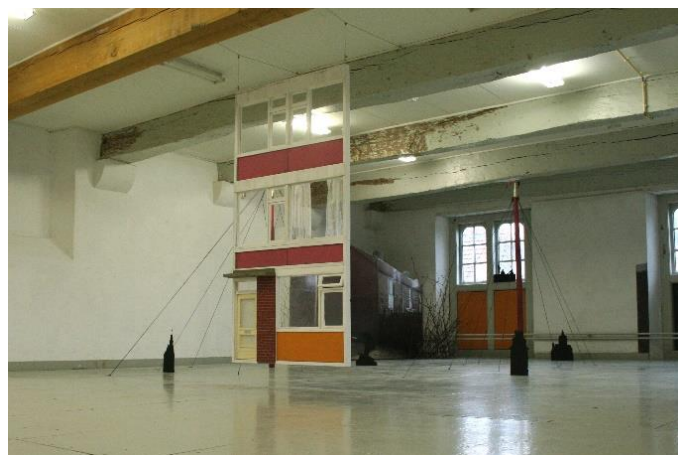
Eindmarkering voor heimwee naar onbestemde tijd en plaats - Nijmegen (2014)

Tijdelijke installatie op festival De Kaaij: zomer 2014. Op een pier in de Waal, op de plek waar de rivier de stad achter zich laat. De installatie daagde uit tot veel interactie met bezoekers. ([Klik hier voor meer over dit werk](#))

Aangeharkt ontheemd - Hoorn (2013)

Mijn installatie 'Aangeharkt Ontheemd' heb ik gemaakt voor het project *Poëtisch Hoorn* (8-24 juni 2013, in de Boterhal). Het is mijn reactie op de stad Hoorn. Samenwerking met dichteres Kira Wuck en tientallen kinderen van basisscholen in Hoorn die zich erdoor lieten inspireren. ([Klik hier voor meer over dit werk](#))

Sluiswachterstoren – Sambeek (2007)

Eén van de kunstwerken ter gelegenheid van de theaterproductie 'De Maas Spreekt' in Sambeek (gem. Boxmeer). Op sluiswachterstoren geïnspireerd object van 5 meter hoog in weiland tussen sluisencomplex en dorp Sambeek. ([Klik hier voor meer over dit werk](#))

Beter zicht op Blok101 – Den Haag (2014)

Het kunstwerk *Beter zicht op Blok 101* werd in november 2014 door de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen als cadeau aangeboden aan LIAG Architecten en Bouwadviseurs. Daar staat het nu in de tuin. ([Klik hier voor meer over dit werk](#))

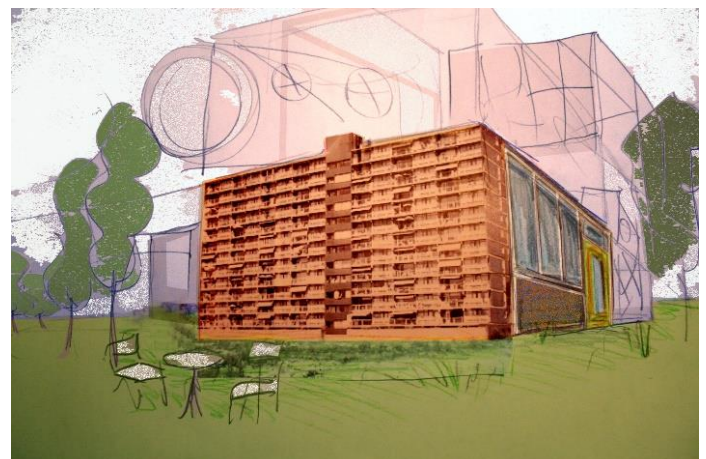
Waar Wij Willen Wonen-flat – Nijmegen (2016)

Bij dit project heb ik samengewerkt met de leerlingen van de basisschool Petrus Canisius in Nijmegen. Bijna alle 230 leerlingen ontwierpen en richtten een huisje in dat een plekje kreeg in de flat. ([Klik hier voor meer over dit werk](#))

Voorstel voor GR#D – Nijmegen (2016-2017)

GR#D is een project van Stichting Fabriikaat. Het wordt een experimentele woon/werkplek in Nijmegen-Noord, bestaand uit een modulair stalen frame dat zich aanpast aan de steeds veranderende behoeftes van de gebruikers. In GR#D wil ik een installatie bouwen die ik altijd al heb willen maken. 'De Galeriefat' (een combinatie van 'galerijflat' en 'galerie') is een meerjarig kunstproject waarbij ik kunstenaar vraag een 'huis' in te richten binnen een als galerijflat ontworpen installatie. (N.B. het doorgaan van GR#D is nog onduidelijk)

sculpturen

De sculpturen en objecten die ik maak zijn kunstwerken op zich, maar sommige functioneren tevens als voorstel voor werk in de openbare ruimte. Daarvoor is dan een schielsprong nodig. Hieronder zie je slechts enkele voorbeelden. Verder verwijst ik graag naar mijn website www.marcelblom.nl

